

1. ALGEMEEN

Op 14 juli 1993 keurde de Vlaamse Regering het decreet tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning (hierna Grinddecreet genoemd) goed. Op 6 juli 2001 werd het wijzigingsdecreet goedgekeurd. Het hieraan gekoppelde uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 27 september 2002.

Het decreet regelt de geleidelijke afbouw van de grindwinning in de provincie Limburg met een volledige stopzetting tegen 31.12.2005. Hierbij dienen vrijgegeven ontginningsgebieden zo goed mogelijk hersteld te worden, dient de sociale begeleiding te worden aangepakt en dient onderzoek naar alternatieve materialen voor grind te worden bevorderd.

Op 15 juli 2005 werd het decreet een tweede maal gewijzigd en werd het mogelijk gemaakt overmachttonnen ook na 2005 te ontginnen totdat de toegewezen quota van 41.400.000 ton berggrind en 59.500.000 ton valleigrind bereikt zijn.

Via artikel 43 en 44 van het decreet van 22 december 2006 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2007 werd het Grinddecreet nogmaals aangepast. Het betreft meer bepaald de artikelen 14, §1, en 15, §1, van het Grinddecreet die zodanig werden aangepast dat bovenop de quota, in het kader van zuinig ruimtegebruik en de uitvoering van het principe van optimale ontginning, in de vergunde grindwinningsgebieden nog zekere resthoeveelheden grind kunnen ontgonnen worden.

Bij decreet van 3 april 2009 werd aan het Grinddecreet een hoofdstuk betreffende de projectgrindwinning ingevoegd. Projectgrindwinning is grindwinning die gepaard gaat met de realisatie van een maatschappelijk project van groot openbaar belang dat op zichzelf niet gericht is op het winnen van grind. Het besluit van de Vlaamse Regering tot oprichting van het projectgrindwinningscomité werd goedgekeurd op 7 mei 2010. Het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de procedure en de uitvoeringsmodaliteiten voor het voorbereiden, het uitvoeren en het opvolgen van de projecten in het projectgrindwinningscomité werd goedgekeurd op 4 februari 2011. De projectgrindwinning is niet onderhevig aan de heffingsplicht en heeft geen budgettaire implicaties voor het Grindfonds.

Het Grindfonds heeft rechtspersoonlijkheid. Het werd opgericht als een instelling van categorie A in de zin van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut. Voor zover in het decreet tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning niet van deze wet wordt afgeweken, zijn de bepalingen ter zake van toepassing.

2. SPECIFIEK

2.1. Inkomsten

De middelen van het Grindfonds worden omschreven in artikel 3 §3 van het decreet. Zij omvatten:

1° de opbrengsten van de in artikel 15 bedoelde grindheffing ;

2° de intresten op de overeenkomstig 1° aan het fonds toegewezen middelen.

Uit de bepalingen van het decreet kan worden afgeleid dat het Grindfonds selfsupporting is. Decretaal worden geen andere inkomsten voorzien dan de grindheffingen en de intresten die deze grindheffingen genereren.

De inkomsten voor 2011 waren de volgende:

Overdracht op 31/12/10

Uit de afsluiting van de jaarrekening 2011 blijkt het gecumuleerd resultaat per 31.12.10 27.790.711,28 euro te bedragen.

Inkomsten 2011

De inkomsten 2011 uit grindheffingen werden oorspronkelijk geraamd op 625.000 euro, bestaande uit 325.000 euro voor het tweede semester 2010 en 300.000 euro voor het eerste semester 2011.

Bij de begrotingscontrole 2011 werd het geraamd bedrag van 625.000 euro vanwege de economische recessie (minder vraag naar grind vanuit de betonindustrie) bijgesteld naar 520.000 euro.

Voor het tweede semester 2010 werd een totaal bedrag gevestigd van 230.684,93 euro en ook betaald.

Met betrekking tot het eerste semester 2011 werd een totaal bedrag gevestigd van 246.171,45 euro en ook volledig betaald.

De totale inkomsten 2011 uit grindheffingen bedragen bijgevolg 476.856,38 euro.

De gevestigde bedragen verschillen ca 10 % van het herraamde bedrag. Deze afwijking is voornamelijk toe te schrijven aan de economische recessie en het niet vrijgeven van nog ca 3 ha valleigrindontginningsterrein waarvoor was ingeschat dat die door verlegging van de Ringdijk aan de Witbeek te Kinrooi nog had kunnen ontgonnen worden.

Het Grindfonds is met ingang van 1 januari 2011 uit het CFO getreden en ging er vanuit dat zij dezelfde voorwaarden op de zichtrekening zou verkrijgen als het CFO in zijn geheel en dat alle praktische modaliteiten van samenwerking met de financiële instelling ongewijzigd bleven tot 31 januari 2012.

De intresten over 2011 bedroegen 414.888,69 euro. Dit is een brutobedrag, inclusief de roerende voorheffing.

2.2. Uitgaven

Het Grindfonds dient volgende uitgaven te dragen :

1° de maatregelen die in het kader van het decreet worden getroffen door de Vlaamse Regering of het grindcomité en de subcomités, bedoeld in artikel 4 van het Grinddecreet;

2° de schadevergoedingen die voortvloeien uit de maatregelen genomen in het kader van het Grinddecreet en, in voorkomend geval, nadat de bevoegde gerechtelijke instanties hierover een in kracht van gewijsde gedane uitspraak hebben verricht.

In het kader van de begrotingsopmaak 2004 heeft het Rekenhof de bemerking geformuleerd dat het Grindfonds per comité één rubriek voor alle uitgaven van dat comité gebruikte, ongeacht de aard van de uitgaven. Hierdoor stemden de uitgavenrubrieken inhoudelijk niet altijd overeen met de ESR-code van die uitgavenrubriek.

Het Rekenhof merkte bijgevolg op dat het Grindfonds zijn inkomsten en uitgaven moet registreren in functie van hun aard.

Een aanpassing van de ESR-codes werd uitgewerkt in overleg met het Rekenhof, waarbij een volledige ontkoppeling gebeurde van deze codes met het Grindcomité en zijn subcomités.

Voor 2011 werden volgende ESR-codes gehanteerd langs de uitgavenzijde:

12.11 (COFOG 04410)	Algemene werkingskosten van de verschillende comités niet vergoed binnen de sector overheid, inclusief presentiegelden en werkingskosten verbonden aan studies en herinrichtingsprojecten.
12.21	Algemene werkingskosten van de verschillende comités vergoed binnen de sector overheid o.a. ingevolge overeenkomsten.
12.11 (COFOG 04840)	Onderzoeksopdrachten uitgevoerd door niet-overheid en organisatie van symposia in opdracht van het onderzoekscomité.
12.50	Indirecte belastingen betaald aan subsectoren van de overheidssector (roerende voorheffing)
32.00	Subsidies voor wetenschappelijk onderzoek in het kader van de ontwikkeling van grindsubstituten.
34.31	Uitvoering van het sociaal begeleidingsplan van het Sociaal Comité.
43.12	Werkingskosten POM Limburg
51.12	Herstructureringskosten van de grindwinningzones
03.22	Over te dragen overschot van het boekjaar

De uitgaven 2011 werden oorspronkelijk geraamd op basis van reeds genomen beslissingen. Zo werd rekening gehouden met bestaande overeenkomsten, presentiegelden, werkingskosten en goedgekeurde dossiers.

Hierna wordt per ESR-code weergegeven ten gevolge van welke kostenposten, overeenkomsten, studies, enz., uitgaven werden gedaan.

2.2.1. Code 12.11 (COFOG 04410)

* Presentiegelden van de leden van de comités.

- * Uitbetaling facturen aan studie bureaus die instaan voor de opmaak van uitvoeringsdossiers voor herstructureringswerken. Vastgesteld wordt dat tal van in het verleden goedgekeurde dossiers nog geen aanleiding hebben gegeven tot de volledige uitbetaling van de goedgekeurde bedragen.
- * Werkingskosten van de comités.
- * De uitgaven op deze code bedroegen in totaal 143.998,44 euro.

2.2.2. Code 12.21

- * Het Fonds voor Bestaanszekerheid treedt op als beleidsuitvoerend orgaan van het Sociaal comité in de zin van artikel 13 §2 van het grinddecreet. Op 18 december 1995 werd de basisovereenkomst afgesloten tussen het Grindcomité en het Fonds voor Bestaanszekerheid. Het Fonds voor Bestaanszekerheid wordt hiervoor vergoed ten laste van deze code.
- * De uitgaven op deze code bedroegen in totaal 42.704,83 euro.

2.2.3. Code 12.11 (COFOG 04840)

- * Deze post bevat alle uitgaven in opdracht van het Onderzoekscomité, behoudens de subsidies voor concrete grindbesparende onderzoeksprojecten die voortvloeien uit haar “call for proposals”.
- * De uitgaven op deze code bedroegen in totaal 19.462,55 euro.

2.2.4. Code 12.50

- * Dit is een nieuwe ESR-code die, omwille van de uitstap van het Grindfonds uit het CFO sinds 1 januari 2011, moet ingevoerd worden om de roerende voorheffing op de bruto rente-ontvangsten te boeken als uitgave.
- * De uitgaven op deze code bedroegen in totaal 62.233,04 euro.

2.2.5. code 32.00

- * Ten gevolge van de “call for proposals”, georganiseerd door het Onderzoekscomité, werden tal van grindbesparende onderzoeksprojecten goedgekeurd.
- * De uitgaven op deze code bedroegen in totaal 79.999,75 euro.

2.2.6. Code 34.31

- * Voor de toekenning van brugpensioenen en andere sociale begeleidingsmaatregelen van het sociaal begeleidingsplan uit de middelen van het Grindfonds werd de overeenkomst afgesloten d.d. 20 februari 1996 tussen het Grindfonds en het Fonds voor Bestaanszekerheid, de zogenaamde voorschottenovereenkomst.
- * De uitgaven op deze code bedroegen in totaal 319.628,47 euro.

2.2.7. Code 43.12

- * In uitvoering van het Grinddecreet werd er op 23 juni 1995 een overeenkomst afgesloten met de GOM-Limburg. Krachtens deze overeenkomst dient zij in te staan voor de logistieke ondersteuning van het Grindcomité en het Onderzoekcomité. Op 26 maart 2002 werd een nieuwe overeenkomst afgesloten tussen het Grindcomité en de GOM-Limburg die de overeenkomst van 23 juni 1995 vervangt. Deze nieuwe overeenkomst richt ten behoeve van het Grindcomité en de subcomités de grindcel op en stelt de nodige medewerkers beschikbaar voor de logistieke ondersteuning van hun werking.
- * Ingevolge de Dienstenovereenkomst dd. 27 januari 1997 met betrekking tot activiteiten rond de concessieovereenkomsten inzake het beschikbaar stellen van de grindgebieden worden de onkosten van de GOM-Limburg aangerekend aan het Grindfonds ten laste van deze code.
- * In 2006 werd de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij in het kader van een herstructurering van de Vlaamse Overheid, omgevormd tot een Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij en werd de GOM dus omgevormd tot de POM. Hierdoor dienden de uitgaven ook niet meer geboekt te worden op code 41.30 maar op 43.12.
- * De uitgaven op deze code bedroegen in totaal 276.877,90 euro

2.2.8. Code 51.12

- * Op deze post worden de uitgaven geboekt die gepaard gaan met herinrichtingsactiviteiten. De uitgaven op deze code bedroegen in totaal 143.020,52 euro.

2.3. Verplichtingen op langere termijn

Via artikel 43 en 44 van het decreet van 22 december 2006 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2007 werd het Grinddecreet aangepast zodat bovenop de quota, in het kader van zuinig ruimtegebruik en de uitvoering van het principe van optimale ontginning, in de vergunde grindwinningsgebieden nog zekere resthoeveelheden grind kunnen ontgonnen

worden.

De valleigrindsector is, behoudens nog enkele grindheffingsplichtige tonnen in depot, op zijn einde gelopen, terwijl voor de berggrindsector tot 2012 activiteiten mogen verwacht worden. Daarna zullen voor het Grindfonds wellicht geen inkomsten meer gegenereerd worden.

Wat de uitgavenzijde betreft, kan gesteld worden dat voornamelijk voor het Herstructureringscomité en het Sociaal comité uitlopend na de ontginning van de quota en de resthoeveelheden nog betalingen moeten gebeuren. Hiervoor mag op basis van de meerjarenbegrotingen gesteld worden dat er voldoende middelen zullen gegenereerd zijn.
